

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1925 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 och 2 mom., 18 § 2 mom. och 23 § i skogsvårdslagen den 15 juni 1923 samt en i ämnet väckt motion.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 30 januari 1925 avlåten, till jordbruksutskottet *Propositionen*. hänvisad proposition, nr 34, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 1 och 2 mom., 18 § 2 mom. och 23 § i skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212). Lagförslaget är av följande lydelse:

Förslag

till

Lag om ändrad lydelse av 2 § 1 och 2 mom., 18 § 2 mom. och 23 § i skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212).

Härigenom förordnas, att 2 § 1 och 2 mom., 18 § 2 mom. och 23 § i skogsvårdslagen den 15 juni 1923 skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

1 mom. Från tillämpningen av denna lag undantagas:

1) skogar, som äro underkastade bestämmelserna i förordningen angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden samt lagen angående husbehovsskogar inom vissa områden;

2) allmänningskogar i Västerbottens och Norrbottens län samt inom Kopparbergs och Gävleborgs län vid storskifte avsatta häradsallmänningar och besparingsskogar;

3) städernas skogar;

4) skyddsskogar samt i kungl. brev den 16 juni 1847 och den 27 juli 1860 omförmälda skogar å flygsandsfälten i Hallands län;

5) statens till bergshanteringens understöd anslagna skogar;

6) skogar å statens utarrenderade jordbruksdomäner och å ecklesiastika boställen; samt

7) övriga här ovan ej nämnda skogar, varå förordningen den 26 januari

1894 angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket äger tillämpning eller som avses i § 4 av nämnda förordning.

2 mom. Ligger skog, som i 1 mom. 6) eller 7) angives, i samfällighet med skog, som lyder under denna lag, skall lagen äga tillämpning å det samfällda skogsområdet i dess helhet.

18 §.

2 mom. Skogar inom Gotlands län och på Öland skola utan förordnande, varom i 1 mom. sägs, vara underkastade de i 19—21 §§ meddelade bestämmelserna.

23 §.

Vad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsmarks omläggning vare sig till trädgård, åker, byggnadstomt, väg eller till annat liknande ändamål och ej heller, så framt marken är därtill lämplig och icke av större ytvidd än som kan anses skäligt, för anordnande medelst rövning eller andra särskilda åtgärder av betesmark för varaktigt betesbruk eller äng.

Dock erfordras för omläggning, som nu sagts, tillstånd av skogsvårdsstyrelsen:

1) därest marken ingår i område, angående vilket förordnande enligt 18 § meddelats, eller den är belägen inom Gotlands län eller på Öland; i vilken händelse avverkning och omläggning må medgivas allenast om marken prövas icke böra fortfarande användas för skogsbörd till skydd mot ödeläggelse av angränsande marker; samt

2) därest omläggning av annan skogsmark, än i 1) sägs, till betesmark eller äng ifrågasättes och å området finnes yngre skog.

Då tillstånd jämlikt denna paragraf lämnas, skall skogsvårdsstyrelsen ock bestämma tid för fullgörandet av åtgärder, som erfordras för det avsedda ändamålet.

Vad i 7 § är stadgat för där avsedda fall skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ärenden, som omförmälas i denna paragraf.

Denna lag, varigenom upphävas lagen den 13 juni 1908 (nr 44 s. 1) angående vård av enskildes skogar inom Gotlands län samt kungl. brevet den 31 december 1907 angående tillämpning beträffande viss del av Fårö socken av lagen den 24 juli 1903 (nr 79 s. 7) angående skyddsskogar, skall träda i kraft den 1 juli 1925.

Dock skall vid skogsvårdslagens tillämpning å de skogar, som varit underkastade bestämmelserna i lagen den 13 juni 1908 eller avses i berörda kungl. brev, iakttagas:

1) Beträffande avverkning, som ägt rum före denna lags ikraftträdande, skall förut gällande lag äga tillämpning; dock att i fråga om förfarandet

för åstadkommande av åtgärder till återväxtens betryggande skogsvårdslagen skall gälla.

2) Har utsyning skett eller avverkningstillstånd meddelats enligt förut gällande lag, men avverkningen ej utförts före denna lags ikraftträdande, må den verkställas därefter, dock ej senare än inom fem år från utsyningen eller tillståndets meddelande eller den kortare tid, som därvid bestämts.

3) Vad i skogsvårdslagen stadgas om skyldighet att vidtaga åtgärder till betryggande av återväxt i anledning av skada, varom i 10 § av lagen sägs, gäller icke, där sådan skada uppkommit före denna lags trädande i kraft.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till de propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll.

I sammanhang med berörda proposition har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 274, av herr *Gardell* i Gans m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Motion.

Beträffande de skäl, som anförts såsom stöd för denna hemställan, hänvisas till motionen.

I förevarande proposition föreslås *dels* att utsträcka den allmänna skogsvårdslagens giltighet till skogar, som nu lyda under den s. k. gotlands-lagen, *dels ock* att inordna ett å Fårön beläget skyddsskogsområde under förstnämnda lag; i båda fallen skulle bliva tillämpliga lagens bestämmelser rörande svärförnygrade skogar.

Förstnämnda fråga, vilken jämväl är ämne för den av herrar *Gardell* i Gans m. fl. väckta motionen, torde här till en början få upptagas till behandling.

Skogsvårdslagens tillämpning å skogar under gotlands-lagen.

Under hänvisning i övrigt till propositionen torde här få meddelas följande sammanfattning av vad i detta ärende förekommit.

Sedan mer än femtio år har särskild lagstiftning varit gällande rörande vården av enskilda skogar inom Gotlands län. Den nu gällande s. k. gotlandslagen, som trädde i kraft den 15 november 1908, är i likhet med 1903 års allmänna skogsvårdslag byggd på grundsatsen om skogsägares skyldighet att efter skedd avverkning sörja för återväxtens betryggande. Gotlandslagen inskränker sig dock ej, såsom 1903 års lag, till att blott stadga sådan skyldighet och anvisa medel för att framtvinga dess fullgörande utan söker tillika genom föreskrivande av direkt kontroll över all saluavverkning förebygga, att dylik avverkning bedrives, så att hänsynen till skogens återväxt därvid åsidosättes.

Historik.

Skogslag-
stiftnings-
kommittén.

Redan i samband med skogslagstiftningskommitténs arbete på ny allmän lagstiftning rörande vården av enskilda skogar uppstod spörsmålet om förbättringar i skogslagstiftningen för de gotländska skogarna. Härvid yppade sig delade meningar, huruvida de framkomna önskemålen rörande förbättringar i sagda lagstiftning borde tillgodoses genom ändringar i gotlandslagen eller därigenom, att de gotländska skogarna inordnades under den tilltänkta nya allmänna skogsvårdslagen.

Kungl.
Maj:ts för-
slag till ny
skogsvårds-
lag vid 1923
års riksdag.

Enligt det vid 1923 års riksdag framlagda förslaget till ny skogsvårdslag skulle dessa skogar underkastas lagens bestämmelser för svårföringrade skogar. Den huvudsakliga motiveringen härför var den, att beskaffenheten och innebörden av de olikheter, som skulle förefinnas mellan skogsbestämmelserna för Gotland och fastlandet, därest de förra erhöles de ändringar, som i varje fall vore av behovet påkallade, icke vore sådana, att ett bibehållande av den särskilda gotlandslagen kunde motiveras.

Motion vid
1923 års
riksdag.

Under ärendets behandling inom riksdagen framfördes motionsvis yrkande om de gotländska skogarnas undantagande från den nya skogsvårdslagen. Såsom skäl härför anfördes i huvudsak, att ett anpassande från den gotländska allmänhetens sida efter den föreslagna skogsvårdslagen måste möta stora svårigheter på grund därav, att gotlandslagen jämförelsevis nyligen trätt i kraft och först under de senare åren hunnit fullt genomtränga det allmänna medvetandet. Ett slopande av denna lag skulle lätt kunna äventyra de framsteg, som vunnits i detta avseende. Under alla omständigheter voro de skiljaktigheter, som rådde mellan gotlandslagen och förslaget till ny skogsvårdslag icke av den betydelse, att de uppvägdde denna risk. I en till riksdagens vederbörande utskott ingiven skrivelse anförde skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län såsom ett ytterligare skäl för motionärens hemställan, att i förslaget till skogsvårdslag införts begreppet betesmark, men att något dylikt ägoslag ej funnes betecknat i gotlandslagen. På Gotland vore nästan all skogsmark av ej alltför dålig beskaffenhet inhägnad till beteshagar. Genom införande av termen betesmark skulle kunna uppkomma den uppfattningen, att inhägnade beteshagar vore undantagna från lagens grundregel. Genom en dylik begrepps-förvirring skulle kunna uppstå en genom sina konsekvenser synnerligen stor fara för Gotlands skogar.

Utskott vid
1923 års
riksdag.

Särskilda utskottet, till vilket ärendet hänvisats, anförde beträffande frågan om ändrad skogslagstiftning för Gotlands län följande.

Den opinion för ett bibehållande av en särskild skogslagstiftning för Gotlands län, som framkommit från skilda håll, syntes utskottet vara sådan, att densamma åtminstone för närvarande borde tillmöteskommas. Såväl allmänheten representerande röster som skogsvårdsmyndigheten i länet hade bestämt uttalat sig därför, och det syntes då, på ett lagstiftningsområde som detta,

böra fordras starka skäl för ett beslut i motsatt riktning. Väl kunde den av departementschefen framlagda jämförelsen mellan de olika bestämmelser, som skulle bliva gällande, icke synas ådagalägga några mera väsentliga olikheter därutinnan, men särskilt i betraktande av skogsvårdsstyrelsens senaste framställning syntes det icke uteslutet, att en närmare utredning av den nya skogsvårdslagens lämplighet för Gotlands del kunde vara påkallad, innan den gjordes gällande där. Då Gotland hittills haft sin egen skogslagstiftning och jämväl i andra hänseenden intoge en särställning, anslöte sig utskottet till den i motionen gjorda hemställan om ändring av Kungl. Maj:ts förslag i denna punkt.

Vunne åsikten om bibehållande av den särskilda skogsvårdslagen för Gotlands län bifall, kvarstode frågan om vissa ändringar i densamma. Förslag härtill hade avgivits av såväl skogslagstiftningskommittén som domänstyrelsen, men innan beslut därutinnan fattades, syntes vidare utredning böra ske, och förty hemställan därom böra göras i samband med riksdagens beslut angående den allmänna skogsvårdslagen.

På grund av vad utskottet sålunda och i övrigt i uttalandet anfört, hemställde utskottet, dels att riksdagen måtte antaga förslaget till skogsvårdslag med bland annat sådan ändring, att skogarna inom Gotlands län undantoges från lagens tillämpning, dels ock att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande för riksdagen av förslag till de ändringar i 1908 års gotlandslag, som kunde finnas erforderliga i anledning av de därom från skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län framställda erinringarna.

Denna hemställan bifölls av riksdagen, som avlät skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t den 31 maj 1923, nr 278.

1923 års riksdags skrivelse nr 278.

Härefter har domänstyrelsen i skrivelse den 22 december 1923 hemställt, att den nya skogsvårdslagen skulle utsträckas att gälla även inom Gotlands län.

Domänstyrelsens skrivelse den 22 december 1923 samt däröver avgivna yttranden.

Över domänstyrelsens berörda skrivelse hava infordrade yttranden avgivits av länsstyrelsen, hushållningssällskapets förvaltningsutskott och skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län. Därjämte hava, sedan länsstyrelsen genom utfärdad kungörelse berett kommuner och skogsägare inom länet tillfälle att yttra sig över skrivelsen, med anledning härav yttranden avgivits av Ardre, Björke, Vamlingbo och Vänge kommuner ävensom av åtskilliga skogsägare i Lokrume socken samt häradsdomaren Johan Olsson i Västerhejde. Härförutom har yttrande i ärendet avgivits av häradshövdingen i Gotlands södra domsaga.

Samtliga nyssnämnda yttranden med undantag av det av länsstyrelsen avgivna gå i den riktningen, att gotlandslagen borde bibehållas och nödiga förbättringar i densamma införas. Länsstyrelsen har i princip uttalat sig för Gotlands läns inordnande under skogsvårdslagen men framhållit, att en dylik utsträckning av lagens giltighet förutsatte vissa ändringar i lagens bestämmelser rörande försumpad skogsmark samt skogsmarks omläggning till betesmark.

De synpunkter, som framkommit såväl i domänstyrelsens skrivelse som i yttrandena över densamma, omförmälas närmare i propositionen och hava jämte andra skäl för och emot ifrågavarande förslag upptagits till närmare skärskådande i departementschefens yttrande.

Departements-
chefen.

I sistberörda yttrande har departementschefen till en början, efter en överblick över de i Gotlands län rådande skogsbiologiska förhållanden, funnit utredningen i ärendet visa, att den övervägande delen av skogsmarken inom Gotlands län i återväxthänseende måste anses likställd med de i 18 § skogsvårdslagen avsedda svårföryngrade trakterna å fastlandet samt att de lagbestämmelser, som ur skogsvårdssynpunkt vore påkallade för nyssnämnda del, av praktiska skäl borde gälla även för den övriga enskilda skogsmarken inom länet. Härav följde, att Gotlands län med hänsyn till därstädes rådande skogsbiologiska förhållanden betingade en skogslagstiftning av samma effektivitet som berörda svårföryngrade trakter å fastlandet. En jämförelse mellan 1908 års gotlandslag och skogsvårdslagens bestämmelser rörande svårföryngrade skogar gäve emellertid enligt departementschefens mening vid handen, att den förra i ett flertal betydelsefulla hänseenden ej kunde anses motsvara de krav, som sålunda borde ställas på skogslagstiftningen för Gotlands län.

Departementschefen har härefter gjort en översikt över de mera framträdande bristerna i gotlandslagen, som framginge av en dylik jämförelse. I kort sammanfattning torde innehållet i denna översikt kunna återgivas enligt följande.

Gotlandslagen saknade bestämmelser rörande skydd för ungskogen och kontroll över husbehovsavverkning samt stadgade ej någon reproduktions-skyldighet efter sistnämnda slag av avverkning. Dylik skyldighet vore icke heller i allmänhet föreskriven efter skada å skogen. Mot lagens återväxtbestämmelser kunde göras den allmänna erinran, att dessa ej angåve reproduktionsskyldighetens innebörd och omfattning. Erforderliga bestämmelser saknades för förhindrande av missbruk vid avverkning för skogsmarks uppodling. Föreskrifterna om ansvarighet för av skogsvårdsstyrelsen föreskrivna återväxtåtgärder vore otillräckliga. Någon rätt funnes icke för skogsvårdsstyrelsen att vid meddelande av avverkningstillstånd fordra säkerhet för kostnaderna för därvid föreskrivna återväxtåtgärder. Stadgandena rörande verkställighet av föreskrivna återväxtåtgärder vore otillfredsställande.

Departementschefen har funnit det av berörda översikt otvetydigt framgå, att en revision av den nuvarande lagen vore i hög grad av behovet påkallad samt att denna revision, därest skogsvårdens krav skulle tillgodoses, borde givas en sådan omfattning, att samtliga angivna brister i lagen avhjälptes. En dylik revision hade förordats av domänstyrelsen, och hade en liknande ståndpunkt tidigare intagits av en reservant i skogslagstiftningskommittén samt av länsstyrelsen. Kungl. Maj:ts förslag till 1923 års

riksdag hade även innefattat en sådan revision. En härifrån avvikande mening hade emellertid hävdats av övriga i ärendet hörda gotländska myndigheter liksom av skogslagstiftningskommitténs majoritet. Enligt denna mening borde revisionen begränsas till vidtagande av allenast ett fåtal ändringar i gotlandslagen, avseende väsentligen förhindrande av missbruk i fråga om rätten till avverkning för skogsmarks uppodling, stadgande av skyldighet i vissa fall att vid avverkning ställa säkerhet för erforderliga återväxtåtgärder samt införande av förbud mot avverkning av fröträ. I övrigt skulle lagen bibehållas orubbad. Till stöd härför hade huvudsakligen anförts, att den nuvarande gotlandslagen av länets befolkning omfattades med förståelse och sympati, men att det kunde befaras, att dess ersättande med en ny lagstiftning skulle kunna rubba det goda förhållandet mellan allmänheten samt lagen och dess handhavare.

Med anledning härav har departementschefen erinrat, att enligt nyss angivna ståndpunkt de från rent skoglig synpunkt allvarligaste bristerna i gotlandslagen skulle vid revisionen lämnas obeaktade. Denna skulle sålunda ej beröra frågorna om skydd för den yngre skogen, effektiv kontroll över husbehovsavverkningen, reproduktionsskyldighet efter dylik avverkning och efter å skogen inträffad skada, ansvarighet för markägare med avseende å reproduktionsåtgärder efter fastighetens överlåtande samt förenkling av sättet för verkställighet av eftersatta reproduktionsåtgärder. En dylik begränsning i revisionens omfattning skulle hava till följd, att Gotlands län för framtiden bleve underkastat en skogslagstiftning, som i nyss angivna hänseenden vore väsentligen underlägsen ej blott skogsvårdslagens föreskrifter angående svårföryngrade skogar utan även däri upptagna allmänna skogsvårdsbestämmelser. Självfallet vore, enligt departementschefens mening, att en sådan lösning av Gotlands skogslagstiftningsfråga ej kunde tillstyrkas utan synnerligen vägande skäl. Departementschefen funne det emellertid vara uppenbart, att några dylika skäl ej föreläge. Vad anginge förenämnda farhågor i fråga om tillämpningen å Gotland av en ny skogslagstiftning, borde dessa farhågor enligt departementschefens mening anses ogrundade. Även om revisionen sträcktes så långt, som enligt vad förut anförts vore ur skoglig synpunkt betingat, skulle dock huvudgrunderna i den nuvarande gotlandslagen bibehållas samt uppsikten å den nya lagstiftningens tillämpning alltjämt komma att handhas av skogsvårdsstyrelsen. Några större rubbningar i det gotländska skogsbruket uppstode sålunda ej. Därjämte vore att märka att, såvitt känt vore, fastlandets motsvarande lagstiftning under sin tillämpning ej väckt någon ovilja eller misstro bland de skogsägare, som vore underkastade densamma.

Med stöd av vad sålunda anförts, har departementschefen funnit sig böra giva sin anslutning till den förut angivna, av domänstyrelsen i förevarande avseende intagna ståndpunkt.

Departementschefen har härefter upptagit till behandling spörsmålet om

i vilken form ifrågavarande revision av den gotländska skogslagstiftningen borde genomföras. Detta genomförande kunde tänkas ske antingen på det sätt, att den nuvarande särskilda gotlandslagen bibehölles med för ändamålet erforderliga ändringar och kompletteringar, eller ock sålunda, att skogsvårdslagens bestämmelser rörande svårförnygrade skogar, eventuellt med behöfliga jämkningar, utsträcktes att gälla inom Gotlands län. Någon tvekan syntes, enligt departementschefens mening, näppeligen kunna råda därom, att det senare alternativet — förutsatt att berörda bestämmelser utan större ändringar kunde anses tillämpliga inom länet — vore att föredraga. Härigenom skulle dels vinnas fördelen av större enhetlighet i landets skogslagstiftning, dels ock vederbörande myndigheter och skogsägare å Gotland beredas rikare möjligheter att till gagn för skogsvården därstädes tillgodogöra sig den å fastlandet förvärvade erfarenheten rörande skogsvårdslagens tillämpning. Frågan om tillämpligheten inom Gotlands län av skogsvårdslagens bestämmelser om svårförnygrade skogar hade varit föremål för undersökning såväl i domänstyrelsens nyssnämnda skrivelse den 22 december 1923 som i de däröver avgivna yttrandena. Från samtliga håll hade därvid vitsordats, att de skogliga förhållandena å Gotland i allmänhet vore av den art, att de motsvarade förutsättningarna för tillämpning av sagda bestämmelser. Beträffande tvenne särskilda stadganden i skogsvårdslagen hade emellertid från de gotländska myndigheternas sida vissa tvivel uttalats i förevarande avseende. Dessa stadganden vore bestämmelsen i 22 § rörande undantag från lagens tillämpning i fråga om försumpad skogsmark samt föreskrifterna i 23 § angående skogsmarks omläggning till betesmark för varaktigt betesbruk. Med avseende å bestämmelsen i 22 § hade framhållits, att mycket stora områden av skogsmarken å Gotland vore mer eller mindre vattensjuka samt att dessa områden, som nu vore underkastade gotlandslagens föreskrifter och därå omfattande dräneringsarbeten utförts av skogsvårdsstyrelsen, borde kvarstå under styrelsens avverkningskontroll. Detta syntes emellertid ej bliva fallet, om berörda bestämmelse vunne tillämpning å Gotland. Med anledning härav ville departementschefen erinra, att enligt sagda bestämmelser från lagens tillämpning undantoges allenast sådan försumpad skogsmark, där skogens tillväxt och återväxten *uppenbarligen* ej kunde utan *oskäligen kostnader* tryggas genom särskilda åtgärder. Då bestämmelsen enligt såväl dess ordalydelse som de därför anförda motiv borde tolkas restriktivt, syntes den skogsmark, som däri avsåges, ur skoglig synpunkt sakna nämnvärd betydelse. Den allra största delen av den å Gotland förefintliga vattensjuka marken syntes otvivelaktigt vara av den beskaffenhet, att det vore ekonomiskt möjligt att dränera densamma samt i övrigt därå trygga skogens växt, och sålunda ej bliva enligt förevarande bestämmelse undantagen från skogsvårdslagens tillämpning. Detta framginge bland annat därav, att skogsvårdsstyrelsen själv ansett sig böra nedlägga betydande kostnader å berörda mark för nyss angivna ändamål.

På grund av vad sålunda anförts, funne departementschefen hinder ej med hänsyn till förevarande paragraf möta mot utsträckande till Gotlands län av skogsvårdslagens här avsedda bestämmelser. Beträffande berörda stadganden i 23 § skogsvårdslagen hade farhågor uttalats, att det däri gjorda särskiljandet av begreppen skogsmark och betesmark vid skogsvårdslagens tillämpning å Gotland, där nästan all bättre skogsmark vore inhägnad till beteshagar, kunde föranleda den uppfattning, att dylika hagar vore undantagna från lagens tillämpning, eller i allt fall medföra svårighet att avgöra, när skogbärande mark vore att anse såsom skogs- eller betesmark. Även dessa farhågor syntes departementschefen emellertid grundade på en missuppfattning av skogsvårdslagens hithörande stadganden. Enligt skogsvårdslagen — som i likhet med gotlandslagen betecknade den mark, varå lagen ägde tillämpning, med ordet skogsmark — hade den omständigheten, att dylik mark användes till bete eller inhägnades till beteshage, ej i och för sig till följd, att marken förlorade sin natur av skogsmark. Härför erfordrades, att marken i enlighet med bestämmelserna i 23 § av lagen *omlagts* till betesmark för varaktigt betesbruk, och gällde såsom villkor för dylik omläggning av svårföryngrad skogsmark, bland annat, att skogsvårdsstyrelsen därtill lämnat tillstånd. Härav följde, att vid eventuell tillämpning å Gotland av skogsvårdslagens bestämmelser om svårföryngrade skogar all betesmark, som enligt gotlandslagen varit att anse såsom skogsmark, jämväl enligt nyssnämnda bestämmelser vore att betrakta såsom sådan, därest den ej med skogsvårdsstyrelsens tillstånd i vederbörlig ordning *omlagts* till betesmark för varaktigt betesbruk. På grund härav och då rätten att verkställa här avsedd omläggning i 23 § skogsvårdslagen så snävt begränsats, att det finge anses uteslutet, att större områden, än betesbehovet verkligen krävde, gjordes till föremål för dylik omläggning, funne departementschefen ej heller förevarande bestämmelser i 23 § skogsvårdslagen utgöra något hinder för lagens nu ifrågasatta tillämpning å Gotland. Med hänsyn till den rikliga gräsväxt, som å Gotland i allmänhet förekomme även å egentlig skogsmark, syntes emellertid berörda rätt näppeligen få större praktisk betydelse därstädes.

Ej heller i övrigt har departementschefen med hänsyn till de skogligen förhållandena inom Gotlands län funnit hinder möta mot tillämpning av skogsvårdslagens bestämmelser rörande svårföryngrade skogar. Från skogsvårdsstyrelsens sida hade framställts vissa erinringar mot skogsvårdslagens föreskrifter så vitt anginge skyldighet att efter husbehovsavverkning sörja för återväxt samt vid dylik avverkning iakttaga reglerna om avverkning av yngre skog ävensom beträffande markägarnas ansvarighet för eftersatta reproduktionsåtgärder. Då emellertid dessa erinringar enligt departementschefens mening ej kunde anses föranledda av särskilda inom Gotlands län rådande forstliga förhållanden samt frågor om vidtagande av ändringar i skogsvårdslagen av annan grund i detta sammanhang ej

syntes böra upptagas till prövning, ansåge departementschefen berörda erinringar icke böra vinna avseende.

Departementschefen har framhållit, att en följd av gotlandslagens ersättande med skogsvårdslagens bestämmelser rörande svärföryngrade skogar vore, att förordningen den 13 juni 1908 (nr 44 s. 5) angående skogsvårdsstyrelse inom Gotlands län samtidigt med gotlandslagen komme att upphöra samt att förordningen den 15 juni 1923 (nr 213) angående skogsvårdsstyrelser i stället erhöles tillämpning inom länet. Någon ändring i sistnämnda förordning med hänsyn till denna utvidgning av dess giltighetsområde har departementschefen ej funnit vara påkallad. Ej heller torde enligt hans mening några särskilda bestämmelser erfordras för reglering av övergången från 1908 års till 1923 års förordning. Utan dylika bestämmelser torde vara tydligt, att enligt 1908 års förordning utsedda ordförande och ledamöter i länets skogsvårdsstyrelse ägde kvarstå i denna sin egenskap under den i sådant avseende bestämda tiden, även om denna utginge först efter det 1923 års förordning vunnit tillämpning inom länet. Därjämte har departementschefen här erinrat, att efter sistnämnda tidpunkt skogsvårdsstyrelsen jämlikt 4 § i förordningen hade att omedelbart till Kungl. Maj:t insända sitt reglemente med förslag till de ändringar och tillägg, däri, som styrelsen funne erforderliga, varefter Kungl. Maj:t, sedan landstinget och hushållningssällskapet i länet blivit hörda, fastställde nytt reglemente för skogsvårdsstyrelsen.

Lagrådet.

Lagrådet har i sitt yttrande över lagförslaget anfört bland annat följande.

Att den för Gotlands län gällande särskilda skogslagstiftningen vore i vissa avseenden bristfällig och i behov av omarbetning, syntes allmänt erkänt. Däremot ginge meningarna i sär såväl beträffande omfattningen av den revision, som borde vidtagas, som angående formen för genomförandet av densamma. Vad den förra frågan angår, syntes den verkställda utredningen hava klarlagt, att revisionen icke borde begränsas till vidtagande av ändringar allenast i de av skogsvårdsstyrelsen berörda hänseenden utan erhålla den vidsträcktare omfattning, som avsåges med det remitterade förslaget.

Ansåge man således, att för skogsvården å Gotland borde i sak gälla enahanda bestämmelser, som skogsvårdslagen innehöle rörande svärföryngrade skogar, låge det uppenbarligen närmast till hands att genomföra frågans lösning på det sätt, som nu föreslagits, eller att med upphävande av gotlandslagen göra skogsvårdslagen tillämplig även å Gotland. Det kunde visserligen ej förnekas, att detta sätt att lösa frågan för den landsdel, som därav berördes, innebure vissa olägenheter av formell natur. I stället för en jämförelsevis kortfattad lag, vars samtliga bestämmelser vore direkt avpassade för gotländska förhållanden — en lag, som naturligtvis kunde med nödiga ändringar och tillägg bibehållas — skulle träda en till omfattningen icke oväsentligen vidlyftigare lag, avseende skogar i allmänhet och däri bestämmelserna angående svärföryngrade skogar — de som skulle bliva tillämpliga å Gotland — närmast framträdde som undantagsbestämmelser. För menige man å Gotland komme, i händelse av bifall till förslaget, det uppenbarligen att bliva förenat med större svårigheter att vinna inblick i

de lagbestämmelser, som reglerade deras rätt att handhava skogen, än nu vore förhållandet; särskilt finge härvid beaktas de i 19 och 21 §§ av skogsvårdslagen gjorda hänvisningarna till vissa föregående stadganden i lagen, vilka förklarades skola med avseende å svårföryngrade skogar äga motsvarande tillämpning. Å andra sidan vore emellertid påtagligt, att genom den föreslagna anordningen, varigenom åstadkommes större enhetlighet i den för landet gällande skogslagstiftningen, väsentliga fördelar skulle beredas icke blott vederbörande myndigheter utan jämväl den allmänhet, som av lagstiftningen berördes. I den mån genom skogsvårdslagens tillämpning den närmare kännedomen om lagens innehåll vunne spridning i vidare kretsar, skulle också med all säkerhet de anmärkta olägenheterna förlora i betydelse. Med hänsyn härtill syntes ovan anförda betänkligheter icke kunna tillmätas sådan betydelse, att de borde anses innefatta något hinder för tillstyrkande av förslaget.

Såsom i det föregående erinrats, innebar Kungl. Maj:ts vid 1923 års riksdag framlagda förslag till ny skogsvårdslag de gotländska skogarnas läggande under nämnda lag eller alltså samma åtgärd, som föreslås i nu förevarande proposition.

Utskottet.

Utskottet finner genom den verkställda utredningen ådagalagt, att i Gotlands län erfordras en skogslagstiftning av ungefärligen samma reella innebörd som den för svårföryngrade skogar å fastlandet gällande.

Beträffande frågan huruvida den sålunda erforderliga revisionen av den gotländska skogslagstiftningen bör ske på nu föreslaget sätt genom utsträckande till Gotlands län av den nya skogsvårdslagen eller om i stället de erforderliga förbättringarna böra införas i den s. k. gotlandslagen synas meningarna fortfarande kunna vara något delade. Utskottet har emellertid vid övervägande av denna fråga till en början funnit det genom vad departementschefen därom anfört vara klarlagt, att de invändningar, som från gotländska myndigheters sida gjorts mot lämpligheten för gotländska skogliga förhållanden av vissa bestämmelser i skogsvårdslagen, huvudsakligen grunda sig på missuppfattning om sagda bestämmelsers innebörd. Vid sådant förhållande torde enligt utskottets uppfattning knappast kunna anses kvarstå andra betänkligheter mot genomförandet av det föreliggande förslaget än sådana av formell natur, hänförande sig till de olägenheter, som i allmänhet icke helt kunna undvikas vid övergång till en ny lagstiftning. Sagda betänkligheter, som från gotländskt håll tillmätts stor betydelse, torde dock enligt utskottets mening icke böra få inverka avgörande vid nu förevarande prövning. Med hänsyn till de övervägande fördelar, som enligt utskottets uppfattning — i varje fall på längre sikt — äro att vinna genom de gotländska skogarnas läggande under den allmänna skogsvårdslagens bestämmelser, har utskottet därför funnit sig böra förorda Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Såsom redan av det förut anförda torde framgå, har utskottet funnit den framlagda utredningen tillfyllest för ärendets prövning. Härav följer, att utskottet icke anser sig böra tillmötesgå det i anledning av propositionen

motionsvis väckta förslaget om uppskov med frågans avgörande i och för viss ytterligare utredning.

Beträffande tillämpning inom Gotlands län av 1923 års skogsvårdsstyrelseförordning finner utskottet ej anledning till erinran mot vad departementschefen härutinnan anført.

Skyddesko-
gar inom Got-
lands län.

Såsom förut berörts, innefattar propositionen jämväl förslag om utsträckande till skyddsskogsområdet å Fårön av skogsvårdslagens bestämmelser rörande svårföryngrade skogar.

Även utskottet finner övervägande skäl tala för en sådan åtgärd.

Under åberopande av det anförda och då utskottet vid granskning av det ifrågavarande lagförslagets avfattning icke funnit anledning till erinran mot detsamma, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med avslag å den i ämnet väckta motionen II:274, bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 28 mars 1925.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hellström, Persson, Nils, Sederholm, Eriksson* i Ljusdal, *Lundell, Gabrielsson* och *Andersson* i Fältenborg samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Tånga, *Olsson* i Broberg, *Johansson* i Uppmälby, *Carlström, Andersson* i Grimbo, *Hedlund* i Häste, *Björk* samt *Olsson* i Rödningsberg.

Reservation

av herr *Andersson* i Grimbo, som yrkat bifall till den i ämnet väckta motionen.